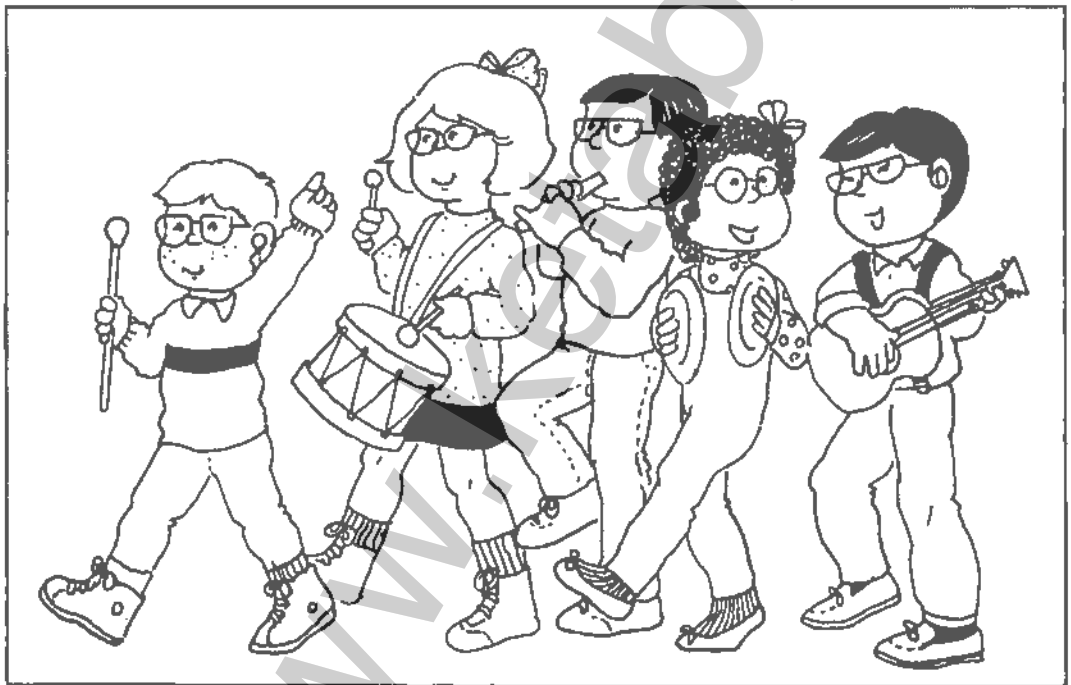

آموزش گام به گام کودکان نابینا - ناشنوا

«جلد اول»

دکتر یونس لطفی

(استادیار دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی)

سعیده مهرکیان

(کارشناس ارشد شنوایی شناسی)

اکرم حاج علی اکبر

(کارشناس ارشد مدیریت توانبخشی)

سیروان شیخی

(کارشناس شنوایی شناسی)

گردآوری و تدوین:

همکاران:

لطفی، یونس، ۱۳۳۳ -
آموزش گام به گام کودکان نابینا - ناشنوا / تالیف و تدوین یونس
لطفی، اکرم حاج علی اکبر، سعیده مهرکیان، [برای] دانشگاه علوم
بهبودی و توانبخشی، سازمان بهزیستی استان تهران. - تهران :
اسانید قلم تهران، ۱۳۸۴ -
۲ ج، صور، جدول.

ISBN 964-6654-59-2: ۴۵۰۰۰ ریال :

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا،
کتابنامه.

۱. کودکان نابینا - آموزش و پرورش. ۲. کودکان کرو لال -
آموزش و پرورش - مشارکت والدین. ۳. کودکان - نارسیهای
بینایی - آموزش و پرورش. ۴. کودکان کرو لال - روشهای ارتباطی.
۵. والدین و کودک. ۶. آموزش از راه دور. الف. حاج علی اکبر، اکرم،
۱۳۴۷ - ب. مهرکیان، سعیده، ۱۳۴۹ - ج. دانشگاه علوم بهزیستی و
توانبخشی، سازمان بهزیستی استان تهران.

۳۷۱ / ۹۱۱

HV ۱۶۳۸ / ۱۸۸

۸۴-۲۰۹۱۶

کتابخانه ملی ایران

نام کتاب : آموزش گام به گام کودکان نابینا-ناشنوا (جلد اول)

گردآوری و تدوین : دکتر یونس لطفی - سعیده مهرکیان
اکرم حاج علی اکبر - سیروان شیخی

طراحی اشارات : پریسا کرمانی زاده

حروف چینی : معظم یحیی آبادی - محبوه خورشیدی

ناشر : اسانید قلم تهران

شمارگان : ۵۰۰ جلد

نوبت چاپ : اول - ۱۳۸۴

لیتوگرافی : اشکان

چاپ و صحافی : مبتکران چاپ

شابک : ۹۶۴-۶۶۵۴-۵۹-۲

قیمت : ۴۵۰۰ تومان

مرکز پخش : تهران، خیابان سید جمال الدین اسد آبادی، نش خیابان بیستم

مرکز آموزشی و توانبخشی اسماء - تلفن : ۸۸۷۲۷۱۹۹

فهرست مطالب

جلد اول

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۳	مقدمه
۱۵	درس اول
۴۱	درس دوم
۶۹	درس سوم
۹۳	درس چهارم
۱۲۱	درس پنجم
۱۵۳	درس ششم
۱۸۳	درس هفتم
۲۱۷	درس هشتم
۲۳۵	درس نهم
۲۵۷	درس دهم
۲۸۷	درس یازدهم
۳۰۷	درس دوازدهم

پیشگفتار

بعد از تدوین و چاپ کتاب «آموزش گام به گام کودکان ناشنوا» و استقبال گسترده والدین و کارشناسان محترم از این مجموعه در راستای گسترش توانبخشی و آموزش ناشنوایان در سطح جامعه و خانواده ها بر آن شدیم که خدمتی در خصوص افراد ناشنوا و نابینا انجام دهیم به همین دلیل کتاب حاضر حاصل تلاش گروه آموزشی و توانبخشی ناشنوایان دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی می باشد که از منابع معتبر آموزشی جهان و تجارب علمی و عملی خود در تدوین آن استفاده شده است. با توجه به اینکه کودکان نابینا- ناشنوا از دو حس مهم محیطی محروم می باشند توجه ویژه و زود هنگام به آموزشی آنان اهمیت بسزایی در توانبخشی آنان خواهد داشت. در این کتاب سعی گردیده مطالب به زبان ساده و قابل فهم و انجام مطرح شده و قابل استفاده توسط والدین محترم که نقش بسزایی در توانبخشی این افراد دارند باشد. کتاب در دو جلد تدوین گردید که در جلد اول دوازده درس آموزشی به همراه تصاویر زبان اشاره مطرح شده و در جلد دوم مجموعه زبان اشاره و گامهای یادگیری برای کودکان نابینا- ناشنوا مطرح گردید است. امیدواریم والدین و کارشناسان محترم امور نابینایان و ناشنوایان با مطالعه این کتاب ما را در تصحیح و بهتر شدن مطالب کتاب ارشاد فرمایند.

دکتر یونس لطفی

مقدمه

والدین گرامی

شما بعنوان والدین کودک ناشنوا - نابینا وظیفه بزرگی دارید. این وظیفه ای است که باید انجام شود و ما برای کمک به شما در انجام این وظیفه این جا هستیم. مهم نیست که چه برنامه های آموزشی برای کودکان انجام شده یا اینکه او در حال حاضر به مدرسه می رود، شما یک وظیفه دارید. هر پیشرفتی که کودک شما انجام می دهد، هر مهارت و توانایی که او بدست می آورد تا حد زیادی بستگی به کاری است که شما در خانه خودتان برای کمک به یادگیری و رشد او انجام می دهید. این برنامه به این موضوع می پردازد. شما ممکن است سؤال کنید که ما چگونه می توانیم از طریق کتاب به کودک شما آموزش دهیم. چطور دروس مکاتبه ای می توانند چیزهایی را که او نیاز به یادگرفتن آنها دارد، به او آموزش دهند؟ حقیقت این است که ما قصد آموزش به او را نداریم. این وظیفه شماست. ما می خواهیم به شما آموزش دهیم. والدین نخستین و بدیهی ترین معلمان کودک هستند و کودکان همیشه از والدینشان یاد می گیرند. سؤال این است که آنان چه چیزی یاد می گیرند، یا این که چه باید به آنان بیاموزیم. این برنامه آموزشی به شما خواهد آموخت که چه کاری می توانید انجام دهید و چگونه می توانید این کار را انجام دهید. شما یاد خواهید گرفت که چگونه مهارتهای لازم را برای بهتر زندگی کردن به کودکان بیاموزید؟

ما می دانیم که یادگرفتن برای کودک ناشنوا - نابینا آسان نمی باشد. اما می دانیم که والدین می توانند بیشترین کمک را به کودکانشان بکنند. هدف ما اطمینان دادن به شما از توانایی خودتان برای کمک به کودکان می باشد.

برایتان آرزوی موفقیت می کنیم

پیام مقدماتی

به برنامه آموزش مکاتبه ای والدین کودکان ناشنوا - نابینا خوش آمدید. ما خوشحال هستیم که شما به ما و صدها خانواده دیگر در سراسر دنیا که در این دوره ثبت نام کرده‌اند، ملحق شده‌اید.

همانطور که از اسم این دوره مشخص است، ما این جا هستیم تا به شما کمک کنیم که به کودکان کمک کنید. ما معتقد هستیم که شما، بعنوان والدین، مهمترین معلمان زندگی کودکان هستید و چون شما را باور داریم، برای کمک به شما این جا هستیم. ما سعی خواهیم کرد که شما را در طی کردن دروس، گام های یادگیری و گزارشات شخصی تان حمایت و تشویق کنیم.

کودک شما منحصر به فرد است

ما تنها یک دوره برای آموزش والدین کودکان ناشنوا - نابینا داریم. ما سعی کرده ایم این دوره بگونه ای باشد که برای تمام والدین کودکان دارای نقص بینایی و شنوایی مفید واقع گردد.

این بدین معناست که شما ممکن است بارها در طول این دوره مشاهده کنید که پیشنهادات و طرح های ارائه شده متناسب با رشد کودک شما یا سطح شنوایی و بینایی وی نمی باشد.

این موضوع کاملاً درست است. از درس ها و گام های یادگیری نت برداری کنید و زمانی که کودکان آمادگی لازم را پیدا کرد به آنها رجوع کنید. همچنین اگر احساس می کنید که نیاز به زمان بیشتری برای یک درس خاص دارید، کافی است که به ما بگویید. ما از شما می خواهیم که زمان بیشتری را برای هر درسی که لازم می دانید صرف کنید.

لطفاً به خاطر داشته باشید که این یک دوره کلی و عمومی است که بر اساس خصوصیات رشدی و رفتاری بیشتر کودکان می باشد. با این حال هیچ دو کودکی مانند هم نیستند. هر کودک خصوصیات منحصر به فرد خود را داراست. شما می توانید پیشنهادات و تمرینات ما را متناسب با نیازها و توانایی های کودکان تغییر دهید. گاهی نیز ممکن است از راهنمایی های پزشک، معلم و یا درمانگر کودکان استفاده کنید.

خانواده شما منحصر به فرد است

علاوه بر این که این دوره برای والدین کودکانی با درجات مختلف ضعف بینایی و شنوایی و مراحل رشدی مختلف نوشته شده است، برای والدین با فرهنگ ها و تمدن های مختلف هم قابل استفاده می باشد. ممکن است اهداف و موقعیت های شرح داده شده در دروس جزء شیوه زندگی خانواده شما نباشد. لطفاً آنان را طوری تغییر بدهید که نیازهای شما را برآورده کند و براساس فرهنگ خاص خودتان به کودکان کمک کنید.

شما منحصر به فرد هستید

ما می دانیم که شما می خواهید به کودکان کمک کنید. این موضوع مهم است که فعالیتهایی را انتخاب کنید که متناسب با علاقه و سطح رشد کودکان باشد. ولی کس دیگر هم هست که باید به او توجه کنید: خودتان! فعالیت هایی را انتخاب کنید که شما هم از آنان لذت ببرید. هر چقدر شما از کاری که برای کودکان انجام می دهید بیشتر لذت ببرید او هم لذت بیشتری خواهد برد. هر چقدر که او لذت بیشتری ببرد، بهتر یاد خواهد گرفت.

همچنین به خاطر داشته باشید که شما نیاز دارید زمانی را صرف خودتان کنید. اگر یکی از اعضا خانواده برای نیم ساعت یا یک ساعت در هر روز شما را در انجام وظایفتان یاری کند، می توانید به یک پیاده روی خوب بروید یا رانندگی کنید یا زمانی را برای خودتان تنها باشید.

چه مطالبی را مطالعه کنیم

برنامه آموزش مکاتبه ای شما با این مقدمه شروع می شود: راهنمایی های مقدماتی درباره اینکه چطور می توانید از همین حالا مهارت های رشدی کودکان را برانگیزید. سپس دوازده "درس" اصلی و "گام های یادگیری" که شما متناسب با رشد کودکان انتخاب می کنید آورده شده است. اغلب کودکانی که ناشنوا - نابینا نامیده می شوند تا حدی بینایی و شنوایی دارند. آنان باید "بیاومزند" از آنچه که دارند استفاده کنند. هر درسی که شما مطالعه می کنید دارای ۲ بخش کلی است. بخش اول با نام "شما و کودک شما" می باشد. این بخش شامل اطلاعاتی است که به دانسته ها و درک شما درباره نیازها و توانایی های کودکان می افزاید. بخش دوم بر اهمیت ارتباط بین شما و کودکان تاکید می کند. این بخش بنام "برقراری ارتباط" خوانده می شود.

آموزش های فردی

گام های آموزشی شامل موارد زیر می باشد:

رشد حرکتی

۱. تکامل حرکات غیرظریف

۲. تکامل حرکات ظریف

مهارت های مراقبت از خود

۱. غذا خوردن

۲. خوابیدن